

SCIENCE AND PRACTICE OF TODAY

Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference

Ankara, Turkey
November 16-19, 2020

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The IX th International scientific and practical conference «Science and practice of today» November 16-19, 2020 London, Ankara, Turkey. 695 p.

ISBN - 978-1-63649-920-8

DOI - 10.46299/ISG.2020.II.IX

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology
Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law,
Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for
the Innovative Development National Academy of Law Sciences
of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
Department of Accounting and Auditing Kharkiv
<u>Liudmyla Polyvana</u>	National Technical University of Agriculture named after Petr
Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of
Mathematical Disciplines , Informatics and Modeling. <i>Podolsk
State Agrarian Technical University</i>
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of
Criminology and Psychology Department.
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health
Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate
Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines,
Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic
affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National
Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation
and repair of vehicles.

65.	Новосад Р.В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	286
66.	Памірський М.А. ПРОБЛЕМА ВПЛИВУ ЗАКОНОДАВСТВА УРСР НА СУЧАСНУ ЮРИСПРУДЕНЦІЮ	289
67.	Романова А.С. ФІЛОСОФІЯ ПРАВОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	293
68.	Сидоренко А.С. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	297
69.	Сіда С.С. АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ	299
70.	Спасун О.П. ПОНЯТТЯ ЗБИТКІВ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	302
71.	Устинова І.П., Ткаченко Є.М. РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ	305
72.	Хатнюк Н.С., Дуброва Ю.В. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	308
73.	Хатнюк Н.С., Бехтер В.М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАВДАТКУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ	313
74.	Хатнюк Н.С., Пентіло Д.В. ЗАВДАТОК ЯК СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ	317
75.	Шевченко О.О., Кулак Н.В., Шевченко Т.О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	321

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАВДАТКУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ

Хатнюк Наталія Сергіївна

професор кафедри публічного та приватного права
Факультету права та міжнародних відносин
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор юридичних наук, доцент

Бехтер Варвара Максимівна

студентка 3 курсу
Факультету права та міжнародних відносин
Київського університету імені Бориса Грінченка

Актуальність теми полягає в тому, що ринок постійно вимагає нових партнерів по бізнесу, постачальників, споживачів звідси ми і отримуємо таке забов'язання як завдаток. В практичному плані існує проблема застосування завдатку на стадії підготовки до укладення договорів. Дослідженням правового регулювання завдатку в різні роки займалися такі вчені як Брагинський М. І., Витрянський В. В., Дзера І., Ісаченко В. Л., Мелихов Є. І., Покровський І. А., Пучковська І., Соломкіна Д. Я., Циганков С. О. тощо. Наділення підприємств і громадян свободою господарської діяльності та підприємництва дало поштовх до розгортання сфери майнових відносин та урізноманітнення господарських зв'язків суб'єктів підприємницької діяльності як у внутрішньому обороті країни, так і при здійсненні ними зовнішньоекономічної діяльності.

Найбільш доцільною і адекватною вільним ринковим відносинам правовою формою опосередкування таких відносин є господарський договір, адже результати підприємницької діяльності реалізуються на ринку товарів і послуг на договірних засадах.

Згідно до ст. 173 Господарського кодексу України, господарським визнається зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених цим Кодексом, в силу якого один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управнена сторона, у тому числі кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку. Основними видами господарських зобов'язань є майново-господарські зобов'язання та організаційно-господарські зобов'язання.[1]

Господарським договором слід вважати такий цивільно-правовий договір, сторонами якого є юридичні чи фізичні особи – суб'єкти господарювання і за

яким передається майно, виконуються роботи або надаються послуги з метою здійснення підприємницької діяльності або для інших цілей, не пов'язаних з особистим (сімейним, домашнім) споживанням.

Оскільки договір є спільним юридичним актом двох чи кількох осіб, погодження ними умов договору проходить принаймні дві стадії: шляхом пропозиції однієї сторони укласти договір, яка має назву оферти, і прийняття пропозиції другою стороною, або акцепту. Відповідно сторона, яка зробила пропозицію, називається оферентом, а сторона, яка прийняла її, – акцептантом.

Своєчасне і належне оформлення договору є необхідною передумовою для його виконання. Виконання договору полягає у здійсненні сторонами прав, виконанні ними обов'язків, що виникли із зобов'язання, оснований на договорі.

Виконання договірних зобов'язань підпорядковується певним загальним вимогам (принципам):

- а) належного виконання;
- б) реального виконання;
- в) взаємного сприяння;
- г) економичності.

Завдаток є традиційним способом забезпечення виконання зобов'язань.

Завдаток — деяка грошова сума, яку одна сторона договору передає іншій стороні цього ж договору як доказ укладення договору, в рахунок виконання зобов'язань по ньому і в забезпечення виконання зобов'язань за цим договором.

Завдаток своєю платіжною функцією нагадує аванс. Однак на відміну від авансу завдаток виконує ще дві функції:

- Підтвердження зобов'язання;
- забезпечення зобов'язання.

У випадку порушення зобов'язання боржником завдаток залишається у кредитора. Якщо ж зобов'язання буде порушене з вини кредитора, то він повинен повернути боржнику завдаток у подвійному розмірі (ст. 571 Цивільного Кодексу України). Кредитор повертає боржнику завдаток в одинарному розмірі у випадку припинення зобов'язання до початку його виконання або неможливості його виконання.[2]

Угода про завдаток вимагає письмової форми, що можливо виконати шляхом:

- 1) включення умови про завдаток у договір;
- 2) оформлення окремої угоди про завдаток.

Завдатку як способу забезпечення виконання зобов'язання властиві такі риси:

- 1) він підтверджує факт укладення договору;
- 2) видається в рахунок платежів, належних стороні за договором;
- 3) забезпечує виконання договору.

Забезпечувальна дія завдатку полягає в тому, що коли за невиконання договору відповідальною є сторона, яка дала завдаток, вона його втрачає, тобто він залишається у другій сторони. Якщо ж за невиконання договору відповідальною є сторона, яка одержала завдаток, вона повинна сплатити другій стороні подвійну суму завдатку. Крім того, сторона, відповідальна за невиконання договору, зобов'язана відшкодувати другій стороні збитки з

зарахуванням суми завдатку, якщо в договорі не передбачено інше. До завдатку подібний аванс як грошова сума, що видається однією стороною іншій у рахунок платежів за договором. Проте аванс не виконує забезпечувальної функції, бо він підлягає поверненню платникові, якщо його контрагент не виконує свого обов'язку з передачі майна або надання послуг.

Головне при цьому вказати, що мова йде саме про завдаток, інакше ця сума буде вважатись просто авансом. Тому тут важливо не плутати завдаток і аванс. Більше того, якщо зацікавлені особи неправильно оформлять відносини, що забезпечується завдатком, то передана сума перетворюється в аванс.

Якщо порушення зобов'язання сталося з вини боржника, завдаток залишається у кредитора. Якщо порушення зобов'язання сталося з вини кредитора, він зобов'язаний повернути боржникові завдаток та додатково сплатити суму у розмірі завдатку або його вартості.[3]

Буває таке, що сторони господарського договору з метою уникнення небажаних податкових наслідків можуть завдатком назвати аванс, отриманий насправді. Тобто приховати аванс під завдатком.

А бувають випадки, коли в силу недостатнього фахового рівня, сторони господарського договору завдаток так опишуть в договорі, що контролюючому органу не важко буде дійти висновку, що справжні відносини, врегульовані таким договором є авансом/передплатою, а ніяким там не завдатком.

Необхідно у випадку забезпечення виконання зобов'язання завдатком прямо вказувати на це в договорі, яким таке зобов'язання забезпечується. Тобто в тексті договору має бути присутнім і не один раз слово «завдаток» та відсутнім слово «аванс». Бажано також виключити будь-яку згадку чи натяк на те, що завдаток може бути використаний в рахунок виконання основного зобов'язання. Має бути вказано, що він підлягає поверненню в будь-якому разі, окрім порушення зобов'язання боржником. І хоча з точки зору цивільного законодавства таке застереження не є принциповим, важливим воно є з точки зору Податковим кодексом України[4].

Диспозитивний характер положень цивільного законодавства, які закріплюють завдаток, надає право сторонам самостійно визначити його розмір у договорі. До того ж у разі виникнення судового спору щодо визначення дня або моменту, з якого має обраховуватись такий розмір, ст. 22 Господарського процесуального кодексу України.[5]

Окремо заслуговує на увагу питання розміру завдатку, який може бути занадто великий і фактично наблизитиме до повного розміру забезпечуваного зобов'язання. У зв'язку із цим постає питання про обмеження не тільки самого розміру завдатку, а й про зменшення розміру відповідальності за порушення зобов'язання. До того ж такі положення передбачені як у національному законодавстві зарубіжних держав, так і в міжнародних уніфікованих документах. При цьому можливість внесення відповідних змін до чинного законодавства щодо зменшення розміру відповідальності зумовлюється закріпленням принципу добросовісності як основного правила, що стосується реалізації міжнародних приватних договірних зобов'язань.[6]

Отже, слід зазначити що термін «завдаток» у законодавстві неоднозначний. На мою думку завдаток може виконувати декілька функцій, як заборозальну так і

компенсаційну. Завдаток із застосуванням грошових коштів, має право на існування, однак для такого його існування треба надати відповідну юридичну форму – правильно скласти відповідний договір та правильно вчинити дії на його виконання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР), – 2003. – №18-22 – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Колосов Р. В. Деякі питання застосування завдатку в праві України / Р. В. Колосов // Вісник Маріупольського державного університету. – 2012. – Вип. 3-4. – С. 104–111. – (Серія: Право).
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 2755-VI- Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2755-17>
5. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР), -1991.- 1798-XII – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1798-12>
6. Домбругова А. Завдаток як спосіб забезпечення виконання зобов'язання / А. Домбругова // Юридичний вісник України. – 2005. – № 37